

Az őszi mák egyes károsítói elleni integrált védekezési módszerek vizsgálata

Hriczu Bálint

Növényorvos, mesterképzés (MA/MSc), nappali tagozat

Növényvédelmi Intézet, Integrált Növényvédelmi Tanszék

Belső témavezető: Dr. Pálinkás Zoltán, egyetemi docens, MATE Integrált Növényvédelmi Tanszék

Diplomadolgozatom célja, annak vizsgálata, hogy a különböző kémiai növényvédelmi módszerek hogyan befolyásolják a mák jelentősebb kórokozói általi fertőzöttséget, a fontosabb kártevők egyedszámát és a mák értékmérő tulajdonságait. Tanulmányoztam a jelentősebb kórokozók és kártevők milyen mértékű kártételt okoznak a kultúrnövény fejlődésében és annak termésparamétereiben (termésmennyiség, máktokok súlya, máktokok kerülete). Végezetül elemeztem az összefüggéseket a kártevők és kórokozók előfordulása, a mák növénymagassága, oldalelágazásainak száma, mindemellett a termés minőségi és mennyiségi mutatói között.

Kísérletemet a 2023/24-es és a 2024/25-ös vegetációs időszakban végeztem, az utóbbi esetben két kísérleti helyszínen. A kísérlet során összehasonlítottam az 1 inszekticides és 2 fungicides védelemben részesülő állományt, az 1 inszekticides és 1 fungicides, az inszekticiddel nem kezelt és 2 fungicides, valamint a kezeletlen kontroll állományokkal. Megfigyeltem, hogy a *Peronospora arborescens*, a vírusbetegségek és az *Aphis fabae* (fekete répa-levéltetű) milyen hatást gyakorolnak az általunk beállított kezelésekre. A megfigyelések BBCH 67-77-es fenológiai szakaszban (virágzás-máktokok 70 %-os érettsége) zajlottak, amikor jelentős a károsítók intenzitása.

A fungicides védelem esetében az első év tapasztalatai igazolták, hogy a kezelések részleges elhagyása jelentős terméseszköket eredményezhet, míg a második évben bebizonyosodott, hogy egyetlen jól időzített kezelés is elegendő lehet. Ez alátámasztja, hogy a fungicides védelem hatékonysága erősen évszámra függő és a döntéseket mindig az adott környezeti körülményekhez szükséges igazítani. Az inszekticides kezelések elhagyása ugyanakkor minden esetben jelentős kártétellel jártak. A levéltetvek tömeges felszaporodása, valamint vírusvektor szerepük következtében a fertőzött állományok növényei gyengén fejlődtek és rosszabb értékeket eredményeztek, mind növénymagasságban, mind pedig termés mennyiségben. Továbbá gyengült állapotukban fogékonyabbá váltak más betegségekre.